

LLIBRES

A la recerca del temps perdut

El club de la bona estrella. Amy Tan. Traducció de Jordi Arbonès. Muchnik. Barcelona. 1994. 352 pàgs.

No hi ha res tan dolç com la pàtria i els pares. Ho diu Ulisses, l'exiliat. Ho diuen els clàssics: exili significa pèrdua de la pàtria i els pares, de la pròpia identitat. Per això les quatre mares xineses protagonistes de la present novel·la, sotmeses, per causa de la ideologia comunista, al doble exili d'un país sense esperança i d'una singular herència històrica i cultural; aquestes dones incompreses al país d'acollida, incomunicades i misterioses i inexplicables raons personals, se senten dividides entre dues existències: l'artificial, en un present intercanviable i buit, i l'autèntica, en un temps recuperat. I és aquesta necessitat de recerca del temps perdut, de la pròpia veritat, que volen transmetre a les filles, educades als EUA i subjugades pels cants de sirena de la llibertat de creences, d'oportunitats i de consum. Les mares parlen del passat sense emoció: ni indignació ni ràbia ni llàstima ni frustració. Han après a guardar les distàncies amb antics ambients i personatges. Han

Dos mons, dues cultures juntes. S'han acabat els secrets i el silenci. I l'exili.

convertit l'experiència en un relat de vegades fantasiós, de vegades cruel, en un llegat per a generacions futures, com el penjoll de jades (símbol d'una vida i d'un destí) que la vella Ying-ying regala a la jove Jing-mei, *alter ego* de l'autora.

Amy Tan, nascuda a Califòrnia el 1952 d'emigrants arribats al continent l'any 1949, formada en la comunitat nord-americana i amb una llicenciatura universitària, va viatjar a la Xina per retrobar els orígens. Com Jing-mei, que retorna a la pàtria per buscar les seves dues germanastres bessones, les nenes que Ying-ying va haver d'abandonar en fugir d'un atac dels japonesos. Tot un símbol. La Xina que els pares van conèixer ja no existeix. I per la filla és un lloc inventat: falsament important, falsament bonic. Aquesta nova Xina oberta al capitalisme, també és un miratge. Només hi ha una cosa real tangible: la polaroid es dispara i al paper apareixen les tres germanes abraçades rient sintetitzen dos mons, dues cultures juntes, s'assemblen a la mare, són la seva memòria viva, s'han acabat els secrets i el silenci. I l'exili.

Anna M. Gil

D'estats en crisi i nacions emergents

De debò pensem que els estats deixaran la via lliure a les nacions sense estat? Quin futur té l'autogovern si no el lliguem al benestar del ciutadà? Un debat des del nacionalisme.

Setenes Jornades. El nacionalisme català a la fi del segle XX. Diversos autors. Presentació d'Esteve Orriols i Sendra. Revista de Catalunya. Barcelona, 1994. 176 pàgs.

L'any 1993, i a Vilanova i la Geltrú, van celebrar-se les *Setenes jornades del nacionalisme català a la fi del segle XX*. I ara, al cap d'un any, com acostuma a ser habitual, veuen la llum els textos de les ponències i conferències que llavors es van poder escoltar. El tema triat va ser el de la hipotètica crisi dels estats a l'Eu-

ropa occidental i el de l'emergència de les regions i les nacions sense estat.

Posats a dir, convé de destacar algunes de les coses que van sortir a la trobada de Vilanova i la Geltrú: el fet que els estats avui existents no semblen gaire disposats a perdre el seu poder (Jesús M. Rodés); l'anàlisi del descrèdit de la política (Joan Lluís Pérez i Francesc); les reflexions sobre la separació txeco-eslovaca (Monika Zgostová); la redefinició del paper dels *länder* alemanys per tal que aquests tinguin alguna cosa a fer i a decidir en el si de l'Eu-

ropa comunitària (Mercè Barceló i Serramalera); la no dimonització d'unes Lligues italianes que són més renovadores del que sembla (Josep Huguet i Biosca); la via belga vers el federalisme (Jordi Roigé i Solé); l'estat de la qüestió nacional a Escòcia (Jaume Ciurana i Llevadot); els requisits objectius i subjektius de l'autodeterminació (Josep M. Puig Salellas); el caràcter virtuós del nacionalisme de Joan Fuster, on es desmenteix el caràcter espanyolista d'un primer Fuster (Jaume Pérez i Montaner); l'exposició del nacionalisme de Jo-

sep M. Llompart (Isidor Mari).

Les preguntes i/o conclusions que podem extreure de les ponències d'aquestes *Jornades*, i aquí és on està el seu valor i la seva virtut, fan pensar. N'assenyalem només tres: De debò pensem que els estats deixaran la via lliure a les nacions sense estat? Si no aconseguim concessions semblants a les obtingudes pels *länder* alemanys, què hi pintarem, a Europa? Quin futur té l'autogovern si no el lliguem al benestar del ciutadà? "No sigueu innocents", aquest podria ser el missatge d'aquestes *Jornades*. **Miquel Porta Perales**